

คำวินิจฉัยของ นายมงคล สระแก้ว ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๕๖/๒๕๔๘

วันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๔๘

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้สั่งยุบพรรคไทยพิทักษ์ไทย

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องลงวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๔๘ ว่า ได้รับแจ้งการจัดตั้งพรรคไทยพิทักษ์ไทยเป็นพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ตั้งแต่วันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๘ ซึ่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๕ กำหนดให้ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมือง พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนพรรคการเมืองประกาศกำหนด และมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขาเมื่อครบกำหนดเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันตามที่กฎหมายกำหนดคือวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘ แล้ว พรรคไทยพิทักษ์ไทยไม่สามารถจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๕ กำหนดไว้ มีเหตุที่จะยุบพรรคไทยพิทักษ์ไทยตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคไทยพิทักษ์ไทย ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง

พลตรี หม่อมราชวงศ์วิวัฒน์ จักรพันธุ์ หัวหน้าพรรคไทยพิทักษ์ไทย ยื่นคำชี้แจง ลงวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๔๘ สรุปว่า พรรคไทยพิทักษ์ไทยได้ดำเนินการตั้งสาขาพรรครวม ๔ สาขา คือ สาขาที่ ๑ จังหวัดชุมพร สาขาที่ ๒ จังหวัดกาญจนบุรี สาขาที่ ๓ จังหวัดขอนแก่น และสาขาที่ ๔ จังหวัดเพชรบูรณ์ นายทะเบียนได้รับรอง ๓ สาขา คือ จังหวัดกาญจนบุรี จังหวัดขอนแก่น และจังหวัดเพชรบูรณ์ ส่วนสาขาจังหวัดชุมพรนายทะเบียนไม่รับรอง เนื่องจากวันประชุมมีฝนตกหนักจึงมีสมาชิกรวมไม่ถึงครบองค์ประชุม และพรรคขอผ่อนรับในความบกพร่องที่เกิดขึ้น

ข้อกฎหมายพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

มาตรา ๒๕ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคการเมือง พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนดและมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา

มาตรา ๖๕ พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) มีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับพรรคการเมือง

(๒) มีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึงสิบห้าคน

(๓) มีการยุบพรรคการเมืองไปพร้อมกับพรรคการเมืองอื่นตามหมวด ๕

(๔) มีคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญยุบพรรคการเมือง

(๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๕ หรือ มาตรา ๖๒

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่ามีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองใดแล้วให้นายทะเบียนประกาศคำสั่งยุบพรรคการเมืองนั้นในราชกิจจานุเบกษา

พิเคราะห์แล้ว ประเด็นแรกมีว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยเรื่องนี้หรือไม่ เห็นว่า ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๖/๒๕๔๑ ลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๔๑ ว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ กรณีขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองตามมาตรา ๖๕ วรรคสองได้ ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยเรื่องนี้

ส่วนประเด็นเรื่องกรณีมีเหตุให้ยุบพรรคไทยพิทักษ์ไทยตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองหรือไม่ นั้น เห็นว่า เมื่อวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๑ ซึ่งเป็นวันที่ครบหนึ่งร้อยแปดสิบวัน ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๕ พรรคไทยพิทักษ์ไทยได้รายงานการจัดตั้งสาขาพรรครวม ๔ สาขา คือ สาขาที่หนึ่ง ตั้งอยู่ที่จังหวัด

ชุมพร สาขาที่สอง ตั้งอยู่ที่จังหวัดกาญจนบุรี สาขาที่สาม ตั้งอยู่ที่จังหวัดขอนแก่น และสาขาที่สี่ ตั้งอยู่ที่จังหวัดเพชรบูรณ์ ครอบคลุม แต่ นายทะเบียนไม่รับรองการจัดตั้งสาขาพรรคที่จังหวัดชุมพร เพราะสมาชิกมาประชุมไม่ครบองค์คณะและหัวหน้าพรรคไทยพิทักษ์ไทยชี้แจงรับว่า การจัดตั้งสาขาพรรคที่จังหวัดชุมพรมีสมาชิกมาไม่ครบองค์ประชุมจริง ข้อเท็จจริงจึงฟังได้ว่า พรรคไทยพิทักษ์ไทยไม่สามารถตั้งสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา รวมสี่ภาคภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ นายทะเบียนพรรคการเมืองรับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคไทยพิทักษ์ไทยตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ และนายทะเบียนพรรคการเมืองได้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง จึงมีเหตุตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) เกิดขึ้นกับพรรคไทยพิทักษ์ไทยตามคำร้องของนายทะเบียนอันเป็นเหตุที่จะตั้งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง

อาศัยเหตุดังวินิจฉัยมา จึงมีคำสั่งให้ยุบพรรคไทยพิทักษ์ไทย

นายมงคล สระฐาน

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ